



ההוא דְּבַר טוֹב. הַשְּׁתָּא טוֹב, וְלֹא טוֹבִים. פִּינּוֹן
 דְּאַתְחַבְּר קוּל עֲמָה, פְּדִין טוֹבִים וְדָאֵי בְּכוּלָּא.
 צְדִיק טוֹב אֶקְרִי, דְּכַתִּיב, (ישעיה ג י) אֲמָרוּ צְדִיק
 פִּי טוֹב. אוּף אִיהִי אֶתְקַרִיאת טוֹבָה, (קהלת ז יא)
 טוֹבָה חֲכָמָה. וְכַד אִיתְקַרִיבוּ וְאַתְחַבְּרוּ פְּחָדָא
 בְּאַיִנוֹן נְשִׁיקוֹן, פְּדִין פִּי טוֹבִים דוּדִיךְ מִיִּין
 טוֹבִים וְדָאֵי, אִינוֹן דוּדִים תְּרוּוֹיִיהוּ פְּחָדָא.
 הָבֵא דוּדִים, וְהָבֵא יְדִידָת. וְאַיִמְתִּי אִינוֹן
 טוֹבִים. מִיִּין. פִּד אֲשַׁתְּקִינן מְגִיָּה דִּיהוּא
 זִין דְּמִנְטָרָא. וְעַל דָּא פְּתִיב, שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ
 דוּדִים. דִּהָא נְטִיעֵן שְׁקִיו בְּעֵינן מִנְהִירָא
 עֲמִיקָא, אִימָא (דף טג ע"ב) עֵילְאָה, דְּאִיהִי
 אֲשַׁקִּיאת לֹון בְּקַדְמִיתָא מִהוּא זִין.
 הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שם ב ה) שְׁמַאלוֹ תַּחַת לְרַאשֵׁי,
 וְלִבְתֵּר לְרִיחַ שְׁמֹנֶיךָ טוֹבִים, הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבַקְנִי. וְדָא הוּא מְשַׁחָא טְבָא,
 דְּנַגִּיד לִיהַּ מְאִימָא.
 הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים קלג ב) פְּשִׁמֹן הַטוֹב עַל
 הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזֶּקֶן זֶקֶן אֶהְרֵן. דָּא
 פְּהֵנָא רַבָּא לְעֵילְא, יְמִינָא דְּמִלְכָּא, פְּהֵן לְעוֹלָם.
 וְכַד מְטָא הוּא מְשַׁחָא אֶל דִּיקְנִיָּה דְּאַהְרֹן,
 פְּדִין שְׁמֹנֶיךָ וְדָאֵי אִיקְרוּן, מִסְטָרָא דְּאִימָא
 וּמִסְטָרָא דְּאַבְרָהָם, וְכַדִּין שְׁמֹנֶיךָ טוֹבִים.
 מְאִי טַעְמָא נְגִיד הוּא מְשַׁחָא טְבָא לְאַבְרָהָם.
 מְשׁוּם דְּפִשְׁיט יְמִינָא, לְאַנְהִירָא לְסִיְהָרָא.
 וְעַל דָּא פְּתִיב, (שם א) הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים
 שְׁבַת אַחִים גַּם יָחַד. מָה טוֹב, דָּא נְהוּרָא
 קְדָמָאָה. יוֹמָא קְדָמָאָה דְּכַתִּיב (בראשית א ד) וַיִּרָא
 אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר פִּי טוֹב. וּמָה נְעִים, דָּא נְעִים
 זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. יוֹמָא רַבִּיעָאָה, סִיְהָרָא.
 וְתָא חֲזִי, פְּמָה דְּנְהוּרָא דְּאַתְפְּרִי פִּיומָא
 קְדָמָאָה, יְהִיב שְׁלִימוֹ, וְנַגִּיד מְגִיָּה
 נְהִירוֹ, לְנְהוּרָא דִּהָאֵי עֲלָמָא אֶתְנַהִיג בֵּיהַּ. אוּף

טוֹב, וְלֹא טוֹבִים. פִּינּוֹן שְׁהַתְחַבְּר
 עֲמָה קוּל, אֲזוּ וְדָאֵי טוֹבִים בְּכָל.
 הַצְדִּיק נְקָרָא טוֹב, שְׁכַתוּב (ישעיה
 א) אֲמָרוּ צְדִיק פִּי טוֹב. אָף הִיא
 נְקָרָאת טוֹבָה, (קהלת ז) טוֹבָה
 חֲכָמָה. וְכַשְׁנִקְרָבוּ, הַתְחַבְּרוּ
 כְּאֶחָד בְּאוֹתָן נְשִׁיקוֹת, אֲזוּ (שיר א)
 פִּי טוֹבִים דְּדִיךְ מִיִּין, הֵם דוּדִים
 שְׁנִיָּהֶם כְּאֶחָד.
 כְּאֵן דוּדִים, וְכָאֵן יְדִידָת. וּמְתִי
 הֵם טוֹבִים? מִיִּין, כְּשִׁנְשִׁקִים
 מְמַנּוּ שֶׁל הִינּוּן הַמְשַׁמֵּר הוּא.
 וְעַל זֶה פְּתוּב (שם ה) שְׁתוּ וְשִׁכְרוּ
 דוּדִים. שְׁהִרִי הַנְּטִיעוֹת צְרִיכוֹת
 הַשְּׁקָאָה מִן הַנְּהָר הַעֲמִיק, הָאֵם
 הַעֲלִיּוֹנָה, שְׁהִיא הַשְּׁקָתָה אוֹתָם
 בְּרַאשׁוֹנָה מִהִינּוּן הוּא.
 זְהוּ שְׁכַתוּב (שם ב) שְׁמַאלוֹ תַּחַת
 לְרַאשֵׁי, וְאַחַר כֵּן לְרִיחַ שְׁמֹנֶיךָ
 טוֹבִים. זְהוּ שְׁכַתוּב וַיִּמְיֵנוּ
 תַּחֲבַקְנִי. וְזְהוּ הַשְּׁמֹן הַטוֹב,
 שְׁשׁוֹפֵעַ לוֹ מִהָאֵם.
 זְהוּ שְׁכַתוּב (תהלים קלג ב) פְּשִׁמֹן הַטוֹב
 עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזֶּקֶן זֶקֶן
 אֶהְרֵן. זֶה הַפְּתוּן הַגְּדוֹל לְמַעְלָה,
 יְמִין הַמְּלָךְ, פְּהֵן לְעוֹלָם.
 וְכַשְׁמַגִּיעַ אוֹתוֹ הַשְּׁמֹן לְזֶקֶן שֶׁל
 אֶהְרֹן, אֲזוּ וְדָאֵי נְקָרָאִים שְׁמֹנֶיךָ,
 מְצַד הָאֵם וּמְצַד שֶׁל אַבְרָהָם, וְאֲזוּ
 שְׁמֹנֶיךָ טוֹבִים.
 מָה הַטַּעַם שׁוֹפֵעַ אוֹתוֹ הַשְּׁמֹן
 הַטוֹב שֶׁל אַבְרָהָם? מְשׁוּם שְׁפִשְׁט
 הַיְמִין לְהָאִיר לְלִבְנָה, וְעַל זֶה
 פְּתוּב (שם) הִנֵּה מָה טוֹב וּמָה נְעִים
 שְׁבַת אַחִים גַּם יָחַד. מָה טוֹב -
 זֶה הָאוֹר הָרַאשׁוֹן, יוֹם הָרַאשׁוֹן,
 שְׁכַתוּב (בראשית א) וַיִּרָא אֱלֹהִים אֶת
 הָאוֹר פִּי טוֹב. וּמָה נְעִים - זֶה
 נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. הַיּוֹם
 הַרְבִּיעִי, הַלְּבָנָה.
 וְכָא רָאָה, כְּמוֹ שְׁהָאוֹר שְׁנַבְרָא
 בַּיּוֹם הָרַאשׁוֹן נִתֵּן שְׁלֵמוֹת, וְשׁוֹפֵעַ
 מְמַנּוּ אוֹר לְאוֹר שְׁהַעוֹלָם הַזֶּה
 מִתְנַהֵג בּוֹ - אָף אַבְרָהָם, הָאוֹר



הכי אברהם, נהורא קדמא, יהיב נהירו להאי בריתא דמלפא, יומא רביעא, דעל ידה אתנהיג האי עלמא. ועל דא חוט של חסד משוף עליה, לאנהרא מן נהוריה. וכד אתחברת עמיה ויתבא לימינא, אתגדל איהו בכלא.

והא חזי, אברהם פד אתא לעלמא, מה פתיב ביה, (שם יב ב) ואגדלה שמך. מאי היא, דאוסיה ביה ה"א. והאי אתרא, ביה אתגדל קודשא ברין הוא. הדא הוא דכתיב, (תהלים מח ב) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. אימתי איהו גדול פד האי קרתא קדישא, דאקרי ה' תפתאה, אהבה זוטא אתדבקת ביה, ושרי בגווה, שמייה יתגדל על כולא.

והא חזי, פתיב (שם קמה יז) צדיק ה' בכל דרכיו. בגין דבהאי דרגא יהיב בים דרף. וחסיד בכל מעשיו, בההוא דרגא, ימינא דמלפא אתעביד בעלמא. ועל דא, אברהם בהאי ימינא, עביד ליה בריה חדשה, ואתחדש מזלא דיליה לאולדא, ואתגדל על כולא. ועל דא, (בראשית כד א) וי"י ברך את אברהם בכ"ל בהאי בכ"ל, בריתא דמלפא דאתיהיבת ליה.

ומאי ברכתא. משחא טבא דנחית על ראשיה. הדא הוא דכתיב, (תהלים קלג א) מה טוב ומה נעים. ודאי. פשמן הטוב, שמן שרייא ביה ברכתא, דאתרא גרים. ועל דא, (בראשית כד לה) וה' ברך את אדוני מאד, ויגדל כמא דכתיב, (שם יב ב) ואגדלה. שמך, כמא דכתיב, (שה"ש א ג) שמן תורק שמך.

תא חזי, פד קודשא ברין הוא זמין לארמא ימיניה על כולא, ביומי דמשיחא, בהאי משחא טבא. מאי פתיב. (עמוס ט יא) ביום ההוא אקים את סכת דויד הנופלת. האי יום ההוא

הראשון נתן אור לבת הזו של המלך, היום הרביעי, שעל ידה מתנהג העולם הזה. ועל פן חוט של חסד משוף עליו, להאיר מאורו. וכאשר מתחברת עמו ויושבת לימין, הוא מתגדל בכל. ובא ראה, כשבא אברהם לעולם, מה כתוב בו? (בראשית יב) ואגדלה שמך. מה היא? שהוסיף בו ה"א. והמקום הזה, בו התגדל הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (תהלים מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. כאשר הקריה הזו הקדושה, שנקראת ה' תחתונה, אהבה קטנה מתדבקת בו, ושורה בתוכה, אז שמן יתגדל על הכל. ובא ראה, כתוב (שם קמה) צדיק ה' בכל דרכיו. משום שבדרגה הזו נותן בים דרף. וחסיד בכל מעשיו, באותה הדרגה, זמין המלך נעשית בעולם. ועל פן אברהם בזמין הזה עשה אותו בריה חדשה, והתחדש מזלו להוליד, והתגדל על הכל. ועל זה (בראשית כד) וה' ברך את אברהם בכ"ל, בכ"ל הזו, בת המלך שנתנה לו.

ומהו הברכה? השמן הטוב שיורד על ראשו. זהו שכתוב (תהלים קלג) מה טוב ומה נעים. ודאי. פשמן הטוב, השמן שורה בו ברכה, שהמקום גורם. ועל זה, וה' ברך את אדוני מאד. ויגדל, כמו שכתוב (בראשית יב) ואגדלה. שמך, כמו שכתוב (שיר א) שמן תורק שמך.

בא וראה, כשהקדוש ברוך הוא עתיד להרים ימינו על הכל בימות המשיח, פשמן הטוב הזה, מה כתוב? (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סכת דויד הנפלת. היום ההוא איננו יודעים מי הוא! אלא זה היום הראשון, הזמין של אברהם שעתיד לעורר



לא ידענא מאן הוא. אלא דא יומא קדמאה, ימינא דאברהם, דזמין לאתערא לאקמא לה מעפרא.

ועל דא פיום ההוא, יומא קדמאה דכלא. נאום ה', דא אברהם, דאתמר עלוי נאום ה' מקמי פולא. דכתיב, (בראשית כב טז) בי נשבעתי נאם ה'. והקא אתרמיז שמא דעתיקא, דאומי ביה זעיר אנפין לאברהם. ועל דא ההוא יומא, לא יום ולא לילה אקרי, דבעתיקא תליא, דבעי לאוקיר דיקניה. ביההוא יומא אקים את ספת דויד הנופלת.

מושה, חמא כל אינון עקתין דזמינין למיתי לעלמא, פד האי ספה נופלת. דכתיב, (ויקרא כו כד-כח) והכיתי אתכם גם אני, אף אנא עמכון בגלותא. וכד אשתלימו אינון חובין מאי פתיב, (שם יב) ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. סמך ארעא קדישא, סופת דוד, לאברהם, לאקמא לה בימינא, ותיתיב בשלימו.

מאן בריתי. דא אברהם. דכתיב, (בראשית יז ד) הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים. וכד האי ברית דאיהי ה' עמך, תשתלים בכולא. ועל דא איתערו חברייא, מאן דקרי ליה אברם, פגים אתרא דאקרי עשה ולא תעשה. בגין דבהאי ה', אשתלים במהימנותא.

וכד תסתליק ה' בימינא דאימא, בריתא תקבל מאימא עילאה, ההוא טובה דלא אתפסק לעלמין, וכדין עבדת נוקמין לשאר עמין. ועל דא פתיב, (דניאל ב מה) די מטורא אתגזרת אבן די לא בידין. מטורא: דא אברהם, טורא עילאה. אתגזרת אבן. דא איהו אבן אחת, דעלה שבעה עינין. ועבדת דינין בכלהו דהדיקו בנהא בין רגלין, הדיקת לון בכולא. וכתיב (שם לה) הות לטור רב ומלאת כל ארעא,

להקימה מהעפר. ועל זה פיום ההוא, היום הראשון של הכל. נאם ה' - זה אברהם, שנאמר עליו נאם ה' מלפני הכל, שפתיב (בראשית כב) בי נשבעתי נאם ה'. וכאן נרמז השם של העתיק, שנשבע בו הזעיר אנפין לאברהם. ועל זה אותו היום (וכריה ד) נקרא לא יום ולא לילה. שבעתיק תלוי, שצריך להוקיר זקנו. פיום ההוא (עמוס ט) אקים את ספת דויד הנפלת.

מושה ראה את כל אותן הצרות שעתידות לבא לעולם, כשהספה הזו נופלת, שפתיב (ויקרא כו) והכיתי אתכם גם אני, אף אני עמכם בגלות. וכשנשלמו אותם חטאים, מה פתוב? (שם) ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. סמך את הארץ הקדושה, ספת דוד, לאברהם, להקימה בימין, ושתשוב בשלמות.

מי היא בריתי? זה אברהם, שפתיב (בראשית יז) הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים. וכשהברית הזו, שהיא ה' עמך, תשתלים בכל. ועל זה העירו החברים, מי שקורא לו אברם, פוגם המקום שנקרא עשה ולא תעשה, משום שבה' הזו השתלים באמונה.

וכשתסתלק ה' בימין של האם, הבת תקבל מהאם העליונה אותה הטובה שלא תפסק לעולמים, ואז עושה נקמות לשאר העמים. ועל זה פתוב (דניאל ב) שמהר נגזרת אבן שלא בידיים. מההר - זה אברהם, ההר העליון. נגזרת אבן - זוהי אבן אחת שעליה שבעה עינים. ועושה דינים בכל אלו שהדקו את בניה בין הרגלים, הדקה

ותיב (שם לה) הות לטור רב ומלאת כל ארעא,



בגין דאתדבקת בימינא, (ישעיה ל כו) אור הלכנה פאור החמה.

ותא חזי, בקדמיתא פד אתא אברהם לעלמא, אתנהירת סיהרא. ושראת לאנהרא, עד דאשתלימת בדרגהא, פיומוי דשלמה, דאתגדל על פלא. דכתיב, (מ"א א מז) ויגדל את פסאו מכסאף. ועל דא, (הושע ג ב) ואפרה לי בחמשה עשר פסף, אינון חמשה עשר זפאין עד שלמה. ועל דא על ידו אתייהבת האי תושבחתא עילאה, בגין דיתגדל בה. אבל דוד בלחישו אתאמר, ולא אתייהיב ליה רשו לגלאה.

אומר אני מעשי למלך, לאתערא מלך עילאה. ומאי אינון מעשי, מאן דלא תלי ביה עובדא מאי עביד, דהא מעשה לעילא תלי. אלא, מאי מעשי אלין אינון לשוני עט סופר מהיר. בגין דשבחת בפלגו ליליא למלכא עילאה. שיר ידידת, כמה דאת אמר שיר השירים, דשבחת מטרוניתא למלכא, אוף הכא מטרוניתא שבחת ליה.

יפיפית מבני אדם, הא אוקמוה חבריאי באברהם. נתיפית בעליונים, (בראשית טו א) אנכי מגן לך. נתיפית בתחתונים, (שם כג ו) נשיא אלהים אתה. לכה יפיפית, תרין תושבחן כלילין. הוצק חן בשפתותיה, (שם יח לא) הנה נא הואלתי. על פן ברכה אלהים לעולם, (שם כד א) וה' ברוך את אברהם בכל.

אבר תא חזי, האי קרא, רזא עילאה אית ביה. לקביל מלכא עילאה, אמרית ליה יפיפית לעילא במשריין עילאין, דאינון משבחן קמך. ולתתא, באינון זפאי קשוט, דקיימין בפלגות ליליא. הוצק חן בשפתותיה, בשעתא דאת קרי ומקיש לתרע היכלי, (שה"ש ה ב) פתחי לי

אותם בכל. וכתוב (שם) היתה להר גדול ומלאה את כל הארץ, משום שנדבקה בימין, (ישעיה ל) אור הלכנה פאור החמה.

וכא ראה, בראשונה פשבא אברהם לעולם, הוארה הלכנה. והתחילה להאיר, עד שהשתלמה בדרגתה בימי שלמה, שהתגדל על הכל, שכתוב (מ"א א) ויגדל את פסאו מכסאף. ועל זה (הושע א) ואפרה לי בחמשה עשר פסף, אותם החמשה עשר צדיקים שעד שלמה. ועל זה על ידו נתנה התשבחת העליונה הזו, כדי שיתגדל בה. אבל דוד נאמר בלחש, ולא נתנה לו רשות לגלות.

אמר אני מעשי למלך (תהלים מה), לעורר את המלך העליון. ומי הם מעשי? מי שלא תלוי בו מעשה, מה עושה? שהרי המעשה תלוי למעלה! אלא מי הם מעשי? אלו הם (שם) לשוני עט סופר מהיר. משום שמשבחת בחצות הלילה למלך העליון. שיר ידידת, כמו שנאמר שיר השירים. שמשבחת הגבירה את המלך. אף כאן הגבירה משבחת אותו.

יפיפית מבני אדם (שם), הרי פרשה החברים באברהם: נתיפית בעליונים - (בראשית טו) אנכי מגן לך. נתיפית בתחתונים (שם כג) נשיא אלהים אתה. לכה יפיפית, שתי תשבחות כלולות. הוצק חן בשפתותיה - (שם יח) הנה נא הואלתי. על פן ברכה אלהים לעולם - (שם כד) וה' ברוך את אברהם בכל.

אבר בא וראה, הפסוק הזה יש בו סוד עליון, פנגד המלך העליון. אמרתי לו, יפיפית למעלה במחנות העליונים, שמשבחים לפניה. ולמטה באותם צדיקי אמת שעומדים